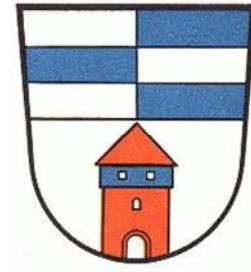

Partnerschap Eelde-Wardenburg

De gemeente Wardenburg

De gemeente Wardenburg ligt in het Landkreis Oldenburg in Niedersachsen. De gemeente ligt aan de riviertjes de Hunte en de Lethe en bestaat al meer dan 700 jaar. De gemeente Wardenburg bestaat uit 18 dorpjes en gehuchten en telt ongeveer 16.000 inwoners. Bijzondere plekjes in Wardenburg zijn de Glockenturm, Marienkirche, de katholieke kerk, Gemeentehuis, Oude watermolen aan de Lethe, de kerk in Benthullen, de staatsbossen Fuhrenkamp en Tüdick, de Tillyheuvel en Tillysee.

In Wardenburg zijn nog vele boerenbedrijven te vinden, maar toch is het meer een woon- en dienstverlenende gemeente geworden. De gemeente beschikt in totaal over zes bedrijventerreinen.

De gemeenteraad telt 31 zetels, waarvan de CDU er 14 bezet, de SPD 13, de FDP 3, de FW 1 en Wahlalternative Wardenburg 1 zetel.

Burgemeester is mevrouw Martina Noske. Zij is sinds 22 april 2005 de eerste door de bevolking gekozen en full-time burgemeester.

Plaatsvervangende burgemeesters zijn Detlef Sonnenberg (SPD) en Frank Freese (FDP). Dit zijn erebanen.

Algemeen vertegenwoordiger van de burgemeester is Frank Speckmann, die ook verantwoordelijk is voor partnerschapszaken.

Het gemeentehuis, Friedrichstrasse 16

Burgemeester
Martina Noske

Naast Eelde heeft Wardenburg nog een partnerschap en wel met Röbel in Mecklenburg-Vorpommern. Dit partnerschap is na de Duitse hereniging in 1990 ontstaan, toen West-Duitse gemeenten de Oost-Duitse gemeenten behulpzaam waren om de gemeentelijke organisatie en administratie naar westelijke maatstaven op te zetten. Wardenburg heeft Röbel in deze reorganisatie bijgestaan. De huidige burgemeester van Röbel is Heinz-Fritz Müller.

Onderwijs

In het dorp Wardenburg is een Grundschule en de scholengemeenschap Everkamp voor de verdere leerjaren tot de tiende klas. In een paar andere dorpen zoals in Achternmeer, Hohenfelde en Hundsmühlen zijn nog Grundschulen in stand gebleven. Voor het voortgezet onderwijs is Wardenburg aangewezen op Oldenburg.

In Wardenburg is wel een Volkshogeschool gevestigd.

Historie

De oude handelsweg "De Bronsstraat" liep vroeger vanuit het zuiden naar de Noordzee langs de oever van de Hunte. Aan deze weg ontstond ten zuiden van Tunglo (Tungeln) het dorp Wardenberge. Bij Wardenberge bouwde in 1270 de Westerholtse Ridderbond een burg en de Marienkirche. Wardenberge werd na het gereedkomen van de burg Wardenburg genoemd. De kerk is in 1538 afgebrand en in 1578 herbouwd. De Wardenburg werd in 1342 door de soldaten van de Bishop van Münster verwoest.

De Marienkirche werd tot ver over de grenzen van Wardenburg bekend, dankzij een houten Mariabeeld, die wonderen zou hebben verricht en zo kwamen jaar na jaar vele pelgrims naar Wardenburg. Toen in 1793 een nieuw altaar aangeschaft werd, verdween het Mariabeeld.

Voor de Marienkirche staat nog heden de Glockenturm. Het heet zo omdat tot 1960 de kerkklokken in dit bouwwerk hingen. Zijn huidige vorm kreeg deze toren pas in 1703. Een krachtige storm had de toren nagenoeg volledig vernield. De Glockenturm is het beeldmerk van de gemeente Wardenburg geworden.

De Marienkirche

De Glockenturm

Veldheer Tilly bezette in 1623 ten tijde van de 30-jarige oorlog een ten zuiden van Wardenburg gelegen es, waar hij met zijn 25.000 man sterke troepen in stelling ging. Tilly wilde verder naar Oldenburg oprukken en daar de bevolking uitroven. Zijn opdracht was echter de mensen tot het katholieke geloof te bekeren en als het nodig was dit eventueel met geweld te bereiken. Het lukte Tilly echter niet om Oldenburg te bereiken. Ter herinnering aan Veldheer Tilly werd de Teepen-berg bij Tungeln omgedoopt tot Tillyheuvel.

Het ontstaan van de partnerschap

Op 12 april 1986 tekenden de gemeentebesturen van Eelde en het Duitse Wardenburg een partnerschapsovereenkomst. Dit internationale partnerschap is een initiatief van Heinz Brigant, raadslid in de gemeente Wardenburg. Hij was op zoek naar een met Wardenburg vergelijkbare gemeente in Nederland en kwam daarbij in Eelde terecht. Wat zijn de overeenkomsten tussen Eelde en Wardenburg:

- liggen ongeveer 10 km ten zuiden van een grote universiteitsstad (Groningen en Oldenburg).
- zijn van oorsprong hoofdzakelijk agrarische gemeenten.
- zijn uitgegroeid tot forensengemeenten.
- hebben op velerlei gebied een bloeiend verenigingsleven.

Als gevolg van deze overeenkomsten hebben beide gemeenten met ongeveer dezelfde problematiek te maken.

Dit was voor de gemeente Eelde voldoende aanleiding om in te stemmen met deze partnerschap.

Voor de uitvoering van deze partnerschap werden in beide gemeenten partnerschapscomitè's opgericht. De Stichting Partnerschap Eelde-Wardenburg gevestigd in de (voormalige) gemeente Eelde en haar doelstellingen werden, met instemming van het gemeentebestuur van Eelde, vastgelegd in een Stichtingsakte, die op 3 oktober 1989 werd gepasseerd.

Doelstelling en taak

De doelstelling van de Stichting Partnerschap Eelde-Wardenburg is daarin als volgt omschreven:

“De Stichting heeft ten doel het bevorderen van de goede contacten tussen de inwoners van de gemeente Eelde en inwoners van de Duitse gemeente Wardenburg op basis van wederzijdse verantwoordelijkheid, zulks in de ruimste zin des woords. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het bevorderen van uitwisseling tussen inwoners van de gemeente Eelde en inwoners van de Duitse gemeente Wardenburg, zowel individueel als in groepsverband;
- b. het geven van passende voorlichting;

- c. het bevorderen van de totstandkoming van briefwisseling tussen inwoners van de gemeente Eelde en inwoners van de Duitse gemeente Wardenburg, zowel individueel als in groepsverband;
- d. het bevorderen van uitwisseling van kunstvoorwerpen, producten van vrijetijdsbesteding, foto's, films en dergelijke;
- e. alle andere middelen, welke naar het oordeel van het bestuur ter verwezenlijking van het doel van de stichting passend zijn."

De Stichting Partnerschap Eelde-Wardenburg bevordert het, op basis van gelijkwaardigheid, tot stand komen van internationale contacten tussen personen, instanties en verenigingen uit de voormalige gemeente Eelde en de Duitse gemeente Wardenburg. De achterliggende gedachte is het bevorderen van het wederzijds begrip op sociaal, maatschappelijk en vooral cultureel gebied.

Contacten

In de loop der jaren zijn er tussen diverse verenigingen uit Eelde en Wardenburg contacten ontstaan, waarvan een aantal ook weer zijn verwaterd. Intensieve contacten zijn er nog tussen de beide kleindierenfokverenigingen, Operettevereniging ADO met het Gemischter Chor, het voormalige Eelder Shantykoor met Shanty Chor Benthullen-Harbern. Dit laatste contact is feitelijk overgenomen door De Stamtoavel Singers (een groep voortgekomen uit het Eelder Shantykoor). Belangrijk is dat uit deze contacten tussen verenigingen contacten en vriendschappen tussen leden van die verenigingen zijn ontstaan. OI Eel en Dorpsklanken hebben tweejaarlijks contact met Der Gemeindespiegel in Wardenburg. Ook zijn er bij gelegenheid contacten tussen kunstenaars uit Eelde en Wardenburg als er gezamenlijke exposities worden georganiseerd. Belangrijk is dat er thans contacten worden gelegd tussen jeugdgroepen in Eelde en Wardenburg, hetgeen in mei hopelijk zal uitmonden in een uitnodiging aan een Wardenburger jeugdgroep om een dag naar Eelde te komen. Het TRIAS zal deze uitwisseling begeleiden.

Er zijn in het verleden contacten geweest tussen de brandweer, tennisverenigingen, badmintonverenigin, jagers, invalidenzwemclub enz.

Activiteiten

In Wardenburg en omgeving worden in de maanden januari tot en met maart zgn. Kohlfahrten georganiseerd. Ook het Partnercomite in Wardenburg organiseert eens in de drie jaar een Kohlfahrt voor de inwoners van Wardenburg en Eelde. De laatste Kohlfahrt is georganiseerd op 23 januari waaraan een 50-tal inwoners van Eelde, waaronder naar verhouding opvallend veel jeugd, hebben deelgenomen. Een Kohlfahrt is een wandeling langs diverse leuke plekjes en met diverse activiteiten. Op bepaalde plaatsen wordt even gestopt voor een hapje en een drankje. Na afloop wordt gezamenlijk een Kohlmaaltijd, bestaande uit boerenkool, aardappelen en veel vlees. Tijdens deze maaltijd wordt een Kohlkönig en

Kohlkönigin gekozen. Meestal zijn dit personen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de partnerschap.

Tynaarlo-West-Timor

Tijdens de laatst gehouden Kohlfahrt werd ook het project TWT met het partnercomite van Wardenburg besproken. (vaak zijn het dezelfde mensen die in de diverse verenigingen actief zijn).

Al pratend kregen we een idee voor een verbreding van het partnerschap : Gezamenlijk optrekken in het West Timor project. Dit zou ook een nieuwe dimensie geven aan de band tussen de gemeenten Tynaarlo en Wardenburg.

Uiteraard kwam de mogelijkheid van het gezamenlijk aanboren van fondsen in Europa ter sprake. Algemeen bekend is dat de kans bijdragen uit Europa te verkrijgen bij een aanvraag van meerdere nationaliteiten vele malen groter is dan bij een aanvraag uit een land. Een verbreding biedt tevens de mogelijkheid om vanuit het Partnerschap Eelde ook andere inwoners in de gemeente Tynaarlo bij de activiteiten te betrekken. Ter sprake kwam al het gezamenlijk voorlichting geven op scholen en aan de bevolking van Wardenburg en Tynaarlo. Ook met de Toerfietsclub De Dobberieders uit Zuidlaren zijn al plannen gemaakt.

Op 1 april hebben de beide comités het idee voorgelegd aan de burgemeester, mevrouw Noske en haar rechterhand de heer Speckman.

Een vervolg kreeg het gesprek op 28 april toen een delegatie van de gemeente Tynaarlo o.l.v. Burgemeester van Zuilen Wardenburg bezocht om o.a. over het idee te spreken. Bovendien werden uitnodigingen voor de diverse evenementen als het Cityfest in Wardenburg en het Bloemencorso in Eelde uitgewisseld.

Op uitnodiging van mevrouw Noske zal de Stichting TWT op 23 september een presentatie houden voor de commissie Economische Zaken, Toerisme, Cultuur en Partnerschappen van de gemeenteraad van Wardenburg

Het Eelder partnercomite organiseert ook eens in de drie jaar rond 11 november een zgn. Martinusloop. Dit is een Eelder equivalent van de Duitse Kohlfahrt, alleen ligt de nadruk in Eelde meer op cultuur en historie.

Eens in de vijf jaar wordt een jubileumfeest georganiseerd. De eerste keer vond dit jubileumfeest zowel in Wardenburg als in Eelde plaats. Toen werd in beide plaatsen een eenakterfestival met diverse toneelvereniging uit beide plaatsen georganiseerd.

Het 10-jarig jubileum werd alleen in Eelde georganiseerd met een zeer uitgebreid meer keuzeprogramma. Er waren voldoende fietsen beschikbaar om naar de diverse locaties binnen de gemeente Eelde te komen. Ook was daarvoor een buspendel ingesteld.

Het 15-jarig jubileum werd in een weekend in Wardenburg georganiseerd, waarbij de nadruk lag op concerten. Zo hebben ADO, muziekvereniging Nieuw Leven en het Eelder Shantykoor een sprankelend concert gegeven. Het Eelder Shantykoor presenteerde eveneens een nieuwe cd, die een groep leden per fiets vanuit Eelde naar Wardenburg hebben gebracht.

Het 20-jarig bestaan werd tijdens de Eelder Jaarmarkt georganiseerd. Op een zevental podia, waaronder het Loughoes, de Dorpskerk, Museum De

Buitenplaats, Herberg Oud Gemeentehuis en een tweetal openlucht podia, konden vele vereniging uit Wardenburg en Eelde zich met zang, dans en muziek presenteren. In het Loughoes was een kunsttentoonstelling georganiseerd. Dit feest werd afgesloten met een gezamenlijke maaltijd voor zo'n 400 personen. De wardenburgers kwamen met 10 bussen naar Eelde

Het 25-jarig jubileum zal op 21 en 22 mei 2011 in Wardenburg worden gevierd. De voorbereidingen voor dit feest zijn inmiddels, zowel in Wardenburg en Eelde, in gang gezet. Wederom zullen diverse bussen worden ingezet voor plaatselijke koren en artiesten.

Tijdens het jubileum zal ook aandacht zijn voor TWT. De fietsclub de Dobberieders uit Zuidlaren zal fietsend voor het goede doel Tynaarlo-Wardenburg v.v. doen. We proberen het uit te breiden met tochten met vele soorten vervoersmiddelen.

Het belang van internationale contacten.

Kort samengevat is het belang van de band tussen Eelde en Wardenburg vooral culturele uitwisseling en het hebben van internationale contacten voor een beter wederzijds begrip en respect.

De rol van het lokale bestuur.

Het partnerschap heeft aangetoond zich prima zonder de gemeente Tynaarlo te kunnen redden. (op de jaarlijkse subsidie na) Al 24 jaar is er een actieve uitwisseling gaande tussen beide gemeenschappen, met uiteenlopende activiteiten en voor alle leeftijdsgroepen. De banden tussen beide gemeenschappen zijn nog steeds springlevend en worden als zeer waardevol ervaren. In de gemeente Wardenburg zijn er overigens wel nauwe contacten tussen de gemeente en het partnerschap.

De rol van de gemeente wordt echter belangrijker wanneer de partnerschappen zich gezamenlijk willen inzetten voor het project Tynaarlo-West-Timor. Op dat moment is actieve steun van de gemeente Tynaarlo onontbeerlijk. Het partnerschap Wardenburg zal namelijk de gemeente Wardenburg ervan moeten zien te overtuigen dat deelname ook voor hen aantrekkelijk is. Dit kan alleen als de gemeente Tynaarlo hier een actieve bijdrage aanlevert. En de steun van beide gemeenten is nadien ook nodig, wanneer Wardenburg een positief besluit neemt, al was het alleen maar voor het kunnen aanvragen van Europese subsidies.

Daarnaast hecht de gemeente Wardenburg nog steeds zeer aan de band met onze gemeente. Het recente bezoek van burgemeester van Zuilen heeft dat nogmaals duidelijk gemaakt. In hun raadzaal hangt een

schilderij van het voormalige gemeentehuis in Eelde, Wardenburg heeft een 'Éelderstrasse' en in het gemeentehuis kunt u diverse foto's tegen komen die blijk geven van de banden tussen onze beide gemeenten. Wanneer de gemeente Tynaarlo het toenemende belang van internationale contacten door de Europese eenwording onderkent, zou zij daarin op deze manier ook het uitdrukking aan kunnen geven. Het biedt weer nieuwe mogelijkheden voor uitwisseling, voor ontwikkeling, voor verbinding. Het zou mooi zijn wanneer deze band nu benut kan worden om gezamenlijk op te trekken en zo een bijdrage te leveren aan de doelen van het millenniumproject .

Wensboom door Eelder en Wardenburger scholieren in kader van 10 jaar Tynaarlo o.l.v. Burgemeesters mevr. Noske en Rijpstra.

20 jaar partnerschap Eelde Wardenburg tijdens Jaarmarkt Eelde.